ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **V. D. P.,** zast. Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Vinohradská 22, Praha 2, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 2. 2017, č. j. 15 A 82/2014 - 40,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 2. 2017, č. j. 15 A 82/2014 - 40, se ruší.

II. Rozhodnutí žalované ze dne 17. 10. 2014, č. j. MV-132912-6/SO/sen-2013, se ruší a věc se jí vrací k dalšímu řízení.

III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 23 600 Kč k rukám advokáta Mgr. Vratislava Polky do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností podanou dne 8. 3. 2017 se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 10. 2014, č. j. MV-132912-6/SO/sen-2013, jímž byl změněn výrok usnesení Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky, ze dne 24. 9. 2013, č. j. OAM-30934-/5DP-2013 (dále jen „správní orgán I. stupně“) tak, že *„správní řízení o žádosti žalobce o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání vedené pod sp. zn. OAM-30934-/5DP-2013 se podle ustanovení § 169 odst. 8 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu“), zastavuje“*, neboť stěžovateli zaniklo

povolení k dlouhodobému pobytu uplynutím doby, na kterou bylo vydáno. Správní orgán I. stupně řízení o žádosti stěžovatele dle žalovaného zastavil právem, ale nesprávně postupoval podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu, a nikoli podle § 169 odst. 8 písm. d) zákona o pobytu cizinců, který je ve vztahu k úpravě správního řádu speciální.

[2] V kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že ve správním řízení byl zásadním způsobem porušen především § 3 správního řádu, správní orgán nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. S ohledem na skutečnost, že dané řízení je vedeno z úřední povinnosti, byl porušen rovněž § 50 odst. 3 správního řádu, neboť správní orgán byl bez jakýchkoliv návrhů povinen zjistit všechny rozhodné okolnosti případu, a to i ty, které svědčí ve prospěch stěžovatele. Správní orgán však nedostál ani této své povinnosti, což má přesah do následného rozhodnutí ve věci, čímž byly porušeny i další zásady správního řízení, především pak zásady obsažené v § 2 odst. 3 a 4 správního řádu. Správní orgány nepřihlédly ke specifickým okolnostem řešeného případu a už vůbec nešetřily oprávněné zájmy účastníka řízení, které byly, jak výše uvedeno, povinny zjistit s o to větší zodpovědností s ohledem na skutečnost, že se jedná o řízení vedené z moci úřední, v němž má být účastníku řízení uložena povinnost.

[3] Stěžovatel je přesvědčen o tom, že postup správních orgánů byl nesprávný a vydaná rozhodnutí jsou nedostatečně odůvodněna a tudíž nepřezkoumatelná. Posvěcením tohoto postupu přenesl soud zmíněná pochybení do svého rozhodnutí. Stěžovatel v tomto ohledu poukazuje na skutečnost, že správním soudem nebyly náležitě vyhodnoceny jeho námitky ve vztahu k posouzení skutečného stavu věci, hodnocení provedených důkazů a námitek ve vztahu k možnosti podat žádost, ačkoliv uplynula doba, po kterou měl stěžovatel platné povolení k pobytu. Stěžovatel v tomto ohledu zejména namítal, že bylo vedeno řízení o zrušení jeho povolení k pobytu, navíc mu v dané době bylo na pracovišti správního orgánu sdělováno, že po dobu vedení řízení nemůže žádost podat. Správní orgán v řízení dle stěžovatele otázku prominutí zmeškání lhůty k vykonání úkonu zcela nedostatečně zkoumal; stěžovatel je toho názoru, i s ohledem na to, že je osobou práva neznalou, že v daném případě, s ohledem ke všem okolnostem případu bylo na místě mu umožnit podání žádosti a zejména tedy její řádné projednání.

[4] Stěžovatel poukazuje zejména na zásady ekvity a zásadu materiální pravdy, kterou je správní orgán při své činnosti vázán a nutnost hledat při správním rozhodování spravedlivé řešení, což by mělo mít hlavní náplní činnosti správních orgánů. K možnosti a především správnosti takového přístupu oproti přístupu, který slepě trvá na doslovném znění zákona, je třeba odkázat na fakt, že Ústavní soud ve své konstantní judikatuře již mnohokrát konstatoval, že netoleruje orgánům veřejné moci a především obecným soudům formalistický postup za použití v podstatě sofistikovaného odůvodňování zřejmé nespravedlnosti. Krajský soud dle stěžovatele zcela nedostatečně zdůvodnil své rozhodnutí, jelikož vycházel z nedostatečně zjištěných skutečností, nedostatečně vypořádal námitky uplatněné v žalobě a nezabýval se náležitě ani skutečným stavem věci, pročež tento postup dle názoru stěžovatele jednoznačně mohl mít a měl vliv na zákonnost rozhodnutí soudu ve věci. Stěžovatel nesouhlasí ani se závěry soudu, že řízení o zrušení povolení k pobytu není pro řízení o prodloužení povolení k pobytu předběžnou otázkou. Řízení o prodloužení

pokračování

povolení k pobytu je automaticky správním orgánem přerušeno, pokud probíhá nebo je zahájeno řízení o zrušení povolení k pobytu.

[5] Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil zpět k dalšímu řízení.

[6] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[7] Kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu a z důvodů stěžovatelem uplatněných (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[9] Ze spisu vyplynulo, že stěžovatel měl na území České republiky uděleno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání s platností od 8. 4. 2011 do 7. 4. 2013. Žádost o prodloužení platnosti povolení byla podána Ministerstvu vnitra dne 13. 6. 2013.

[10] Ve věci není sporné, že pobytové povolení stěžovateli zaniklo ze zákona uplynutím doby dne 7. 4. 2013. Spornou otázkou však je, zda stěžovateli, který žádost o prodloužení pobytového oprávnění podal až po uplynutí doby povoleného pobytu, nesvědčily důvody dle § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Tyto důvody stěžovatel spatřoval v dosavadním postupu správních orgánů, a to především v souvislosti s probíhajícím řízením o zrušení jeho pobytového oprávnění.

[11] Stěžovatel především namítá, že krajským soudem nebyly náležitě vyhodnoceny jeho námitky ve vztahu k posouzení skutečného stavu věci, hodnocení provedených důkazů ve vztahu k možnosti podat žádost, ačkoliv uplynula doba, po kterou měl stěžovatel platné povolení k pobytu. Na straně 5 rozsudku krajský soud k námitkám stěžovatele pouze uvedl, že samostatně vedené řízení o zrušení platnosti povolení k jeho dlouhodobému pobytu nebylo překážkou, která by stěžovateli bránila podat žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu. Nejvyšší správní soud konstatuje, že obecně lze s tímto závěrem souhlasit.

[12] Zákon o pobytu cizinců v § 47 ve spojení s § 44a odst. 3 stanoví konkrétní lhůtu pro podání žádosti o prodloužení doby pobytu (nejdříve 90 a nejpozději 14 dnů před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 90 dnů), jejíž nedodržení má za následek zastavení řízení. Jedinou výjimkou je situace, kdy bylo nedodržení lhůty způsobeno důvody na vůli cizince nezávislými, a cizinec podal žádost do tří dnů po zániku těchto důvodů. Za okolností, které stěžovatel popisoval v žalobě, ve svém odvolání proti usnesení Ministerstva vnitra č. j. OAM-30934-5/DP-2013, a které konzistentně po celou dobu před

správními orgány tvrdil, bylo na místě, aby se krajský soud zabýval vznesenými námitkami stěžovatele v kontextu řízení, která s ním byla vedena, a to z důvodu, zda nejsou naplněny podmínky § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, tedy zda žádost nelze považovat za včas podanou.

[13] Nejvyšší správní soud ověřil ze správního spisu skutečnosti stěžovatelem tvrzené. Rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 29. 6. 2012, č. j. OAM-1105-5/ZR-2012, byla stěžovateli zrušena platnost povolení k dlouhodobému pobytu z důvodu dle § 46 odst. 1 v návaznosti na § 37 odst. 2 písm. b) a § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců. Toto rozhodnutí (jakož i jemu předcházející oznámení o zahájení řízení i výzva k možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí) bylo stěžovateli doručováno na adresu, na které si písemnost nepřevzal (jednalo se o tutéž adresu, která byla důvodem zrušení pobytového oprávnění, neboť na ní již neměl pobyt hlášen); správní orgán vzal písemnost za doručenou postupem dle § 24 odst. 1 správního řádu. S rozhodnutím se stěžovatel seznámil při nahlížení do spisu v souvislosti se svojí návštěvou na ministerstvu (za účelem oznámení vystavení nového pasu z důvodu vypršení jeho platnosti), resp. dne 28. 8. 2012; pracovníkem ministerstva mu bylo sděleno, že jeho povolení k dlouhodobému pobytu již bylo zrušeno; dne 29. 8. 2012 se stěžovatel dostavil na ministerstvo opětovně s tlumočníkem, nahlédl do spisového materiálu a seznámil se s rozhodnutím a jeho odůvodněním.

[14] Proti rozhodnutí o zrušení pobytového oprávnění podal dne 6. 9. 2012 odvolání a současně požádal o prominutí lhůty k podání odvolání, této žádosti nebylo vyhověno. O odvolání rozhodla žalovaná až dne 7. 6. 2013, tedy po uplynutí doby povoleného pobytu.

[15] Stěžovatel opakované uvádí, že nemohl svoji žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu podat ve lhůtě nejdříve 90 dnů a nejpozději 14 dne před uplynutím platnosti povolení, neboť mu v tom bránila existence rozhodnutí ministerstva ze dne 29. 6. 2012.

[16] Nejvyšší správní soud konstatuje, že z následného postupu žalované v řízení o zrušení povolení nemohl stěžovatel legitimně předpokládat, zda může či nemůže žádost o prodloužení pobytového oprávnění podat, resp. zda její podání má smysl. Jakkoli žalovaná evidentně brala odvolání stěžovatele proti rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu za opožděné, neboť nevyhověla žádosti o prominutí zmeškání lhůty (tedy rozhodnutí ministerstva o zrušení pobytu měl za v právní moci), odvolání stěžovatele nezamítla pro opožděnost (§ 92 správního řádu), ale naopak výrokem I. rozhodnutí ministerstva o zrušení povolení k pobytu meritorně zrušila (obnovila tedy fakticky platnost povolení) a výrokem II. řízení zastavila. Za této procesně zmatečné situace objektivně na vůli stěžovatele nezávislé., nelze stěžovateli nepřisvědčit v jeho pochybnostech stran možnosti podání žádosti.

[17] Pokud žalovaná v odůvodnění rozhodnutí poukazuje na to, že stěžovatel, trvalo-li vyřízení jeho odvolání nepřiměřeně dlouhou dobu (9 měsíců), mohl využít

pokračování

opaření proti nečinnosti, lze jí jistě přisvědčit. Na stranu druhou však zcela nepředvídaný postup správních orgánů a nerespektování lhůty pro vydání rozhodnutí v řízení nelze klást k tíži účastníka řízení – stěžovatele.

[18] Nejvyšší správní soud s přihlédnutím k uvedenému výše shledal, že byly dány důvody pro aplikaci § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Vzhledem k tomu, že krajský soud setrval na závěrech žalované, aniž by okolnosti svědčící pro posouzení včasnosti žádosti s přihlédnutím k uvedenému ustanovení řádně přezkoumal, jakkoli je stěžovatel v žalobních námitkách uplatnil a vyplývaly rovněž ze správního spisu, shledal Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu v rozporu se zákonem. Protože vada, kterou byl rozsudek krajského soudu zatížen, by mohla být zhojena pouze ve správním řízení, tudíž krajský soud by nemohl postupovat jinak, než napadené rozhodnutí žalované zrušit, postupoval Nejvyšší správní soud dle § 110 odst. 2 s. ř. s. a zrušil rovněž rozhodnutí žalované. Ta je v dalším řízení vázána právní názorem vysloveným výše a je povinna rozhodnout o žádosti stěžovatele o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu meritorně.

[19] Vzhledem k tomu,. že Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a současně i rozhodnutí žalované, byl povinen rozhodnout o celkových nákladech řízení před krajským soudem i kasačním soudem. Stěžovatel byl v řízení před krajským soudem zastoupen advokátem. Nejvyšší správní soud stěžovateli přiznal náhradu nákladů spočívající v odměně advokáta za čtyři úkony právní služby (převzetí zastoupení, podání žaloby, účast při jednání před krajským soudem, podání kasační stížnosti) dle § 7, § 9 odst. 4 a § 11 odst. 1 písm. a), d,) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna činí 4 x 3100 Kč.; tj. celkem 12 400 Kč; dále 4 x paušální částka náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby, tj. 1200 Kč; celkem tedy 13 600 Kč. Stěžovateli se dále přiznává náhrada nákladů ve výši 6000 Kč za zaplacený soudní poplatek za kasační stížnost a žádost o přiznání odkladného účinku a 4000 Kč za zaplacený soudní poplatek za žalobu a žádost o přiznání odkladného účinku. Žalovaná je tedy povinna vyplatit k rukám právního zástupce stěžovatele celkem 23 600 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í :
Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 21. září 2017

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu